

Co-creatie in Voedsel en Gezondheid met Data-regie door Burgers

Woensdag 12 juni 2019

Aanleiding

De meeste land- en tuinbouwproducenten en de levensmiddelenindustrieën hebben geen direct contact met hun klanten (consumenten), en kunnen hun productontwikkeling daar niet goed op afstemmen. Retailers hebben veel contact met hun klanten (dus consumenten, burgers) en beschikken over grote datasets (via b.v. loyalty cards), maar kunnen die gegevens niet goed omzetten in betere dienstverlening omdat die data maar een beperkt zicht biedt op de klant. Gezondheidscoaches hebben intensief contact met hun klanten (consumenten/patiënten, burgers), maar beschikken niet over aankoop- en/of andere leefstijldata die hun adviezen gericht en persoonlijker maken. Onderzoekinstellingen hebben veel kennis over algemene wetmatigheden gebaseerd op interventiestudies of individueel consumenten(eet) gedrag, maar hebben voortdurende toetsing van de modellen nodig om blinde vlekken voor te zijn en beter beleidsadvies te kunnen geven. Beleidsmedewerkers en beleidsonderzoek hebben voor het evalueren van voedselbeleid (bv. convenanten met de industrie rond voedselverspilling of inrichting van de gezonde stad) veel beter inzicht nodig in het gedrag van burgers.

Inmiddels zijn er steeds meer data die door en over burgers (consumenten, patiënten) worden vastgelegd in uiteenlopende bronnen: loyalty cards, wearables en andere eHealth devices, klinische data uit PGO's of bankdata onder PSD2. Het combineren van deze data, onder de juiste voorwaarden, biedt aan de ene kant burgers meer mogelijkheden om de effecten van hun eigen leefstijl en experimenten daarin te begrijpen en er iets aan te doen. Aan de andere kant biedt het wetenschap en bedrijfsleven meer kansen om tot gepersonaliseerde dienstverlening te komen. Deze nieuwe mogelijkheden vatten we onder noemer Citizen Science.

Burgers zijn krachtens de recente data privacy wetgeving (AVG) degenen die de sleutel in handen hebben om hun persoonlijke data beschikbaar te maken en voor hen te laten werken, en die onder voorwaarden te delen met kennisinstellingen en bedrijven die in co-creatie de producten en diensten voor die burgers willen ontwikkelen.

Uitdaging

Deze ontwikkeling wordt gehinderd doordat burgers niet beschikken over een systeem dat veilige en gespecificeerde toestemming mogelijk maakt. Dat systeem behelst tenminste twee dimensies: i) een goed ICT systeem, dat burgers helpt hun informed consents/machtigingen beheren en de data transporteert en ii) een organisatorisch raamwerk waarin hun belangen gezekerd zijn. Er is ook nog te weinig bekend welke eisen burgers aan zo'n systeem stellen en met wie ze data willen delen en onder welke voorwaarden.

Duidelijk is wel dat alle partijen baat hebben bij een mechanisme waarbij vraag en aanbod van data, en daarmee te ontwikkelen producten en diensten beter op elkaar aansluiten. De spreekwoordelijke 'onzichtbare hand van de markt' heeft een intermediair nodig. In de landbouwsector bestaat voor

beleidsonderzoek sinds lang zo'n intermediair, in de vorm van een 'testpanel' van agrarische bedrijven, waarvan de sociaaleconomische data periodiek worden geanalyseerd om trends en ontwikkelingen op te sporen, waarop advies en beleid kan worden gebaseerd. In het consumentenonderzoek bestaan wel de commerciële panels waarmee opinieonderzoek, kijkgedrag of consumenten aankopen worden gemeten, en methodieken als focus groepen waarmee producten worden getest, maar niet een systeem waarbij consumenten zeer privacy gevoelige data beschikbaar stellen, al of niet aan een onafhankelijke publieke onderzoeksinstelling die vraag en aanbod bij elkaar brengt en via anonimisering van data garanties biedt.

De uitdaging is om een dergelijk 'testpanel' te creëren om de vraag naar goed voedsel en gezondheid via een ethisch data-gebruik mechanisme beter te begrijpen en te bedienen. Een goede mogelijkheid wordt daartoe geboden door de Holland Health Data Coöperatie.

De doelstelling van de workshop is drieledig:

- Vaststellen of er een levensvatbaar consortium kan worden gecreëerd dat toewerkt naar een PPS-aanvraag om bovenstaande te ontwikkelen.
- Identificeren en op gang brengen van laaghangend fruit, bescheiden use cases die input gaan leveren aan de PPS in ontwikkeling
- Het identificeren van financiering om het ontwikkeltraject richting PPS te faciliteren.

Organisatie

De workshop wordt georganiseerd door Wageningen Economic Research (WEcR) en Stichting Mijn Data Onze Gezondheid (MD|OG) en vindt plaats op woensdag 12 juni van 13:00 tot 17:00 uur bij Wageningen Economic Research in het WTC gebouw in Den Haag. WEcR heeft al een aantal Europese projecten lopen voor het ontwerp van zo'n dataplatform en wil nu een eerste versie bouwen. MD|OG heeft in de medische hoek inmiddels veel ervaring opgedaan met citizen science en met databeheer vanuit de burger en waarin gebruikservaringen en expertkennis worden gekoppeld. MD|OG is tevens aanjager van de Holland Health Data Coöperatie. De workshop is onderdeel van de Co-operative Citizen Science series van MD|OG, een reeks workshops waarin uiteenlopende aspecten van Citizen Science worden verkend en verder gebracht.

Uitgenodigde organisaties

Wageningen Economic Research, MD|OG, Transitiecoalitie Voedsel, Vers+, Kopper Cress, Taskforce Korte Ketens, Institute for Positive Health, Marqt, Albert Heijn, Questionmark, HAS, Hutten Catering, GS1, ZLTO, Jumbo, TNO, Winlove Probiotics, ZonMw, Beterschappen, Best Fresh Group, Lans Tomaten, Van Rijsinger Green, Bodemisch Food, EkoPlaza, SelfCare, LUMC, Medical Delta, gemeente Westland, gemeente Almere, ministerie van VWS, ministerie van LNV, programmabureau Alles is gezondheid, NPHF, Nierstichting.